

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

OF

Policy
Paper

Generation well-being:

EMPOWERING EUROPE'S NEXT GENERATION
FOR A HEALTHIER FUTURE

Με την υποστήριξη της BAT Hellas

BAT
A BETTER TOMORROW

Generation well-being:

Empowering Europe's next generation for a healthier future

Στο policy paper «Generation well-being: Empowering Europe's next generation for a healthier future» παρατίθενται συνοπτικά τα κύρια συμπεράσματα πολιτικής που προέκυψαν από τη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με το ίδιο θέμα, η οποία διοργανώθηκε την Παρασκευή 12 Δεκεμβρίου 2025 από την *Οικονομική Επιθεώρηση* με την υποστήριξη της BAT Hellas.

Στη συζήτηση συμμετείχαν εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας, ακαδημαϊκοί, επαγγελματίες υγείας, εκπρόσωποι του ιδιωτικού τομέα και οργανώσεων νέων, προσφέροντας μια πολυδιάστατη προσέγγιση στο ζήτημα της ευζωίας της νέας γενιάς, το οποίο οφείλει να αποτελέσει κεντρικό άξονα δημόσιας πολιτικής με οριζόντια προσέγγιση και συντονισμένες δράσεις σε πολλαπλά επίπεδα.

Τα κύρια συμπεράσματα που προέκυψαν αφορούν τρεις βασικούς πυλώνες: (α) τη σωματική υγεία και διατροφή, με έμφαση στην αντιμετώπιση της παιδικής παχυσαρκίας, (β) την ψυχική υγεία, που αποτελεί πρωτοφανή πρόκληση για τις νέες γενιές, και (γ) το ψηφιακό περιβάλλον, που διαμορφώνει νέα δεδομένα στην καθημερινότητα των νέων. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες υπογράμμισαν τη σημασία της πρόληψης, της εκπαίδευσης, της μείωσης των κοινωνικών ανισοτήτων και της βιωσιμότητας του συστήματος υγείας.

Οι βασικές κατευθύνσεις πολιτικής που προτείνονται περιλαμβάνουν: την ενσωμάτωση της αρχής «υγεία σε όλες τις πολιτικές» σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, την ενίσχυση της πρόληψης μέσω σχολικών προγραμμάτων και κοινοτικών παρεμβάσεων, τη ρύθμιση του ψηφιακού περιβάλλοντος με προστασία των ανηλίκων, την αξιοποίηση των social media για την προώθηση υγιεινών πρακτικών, τη δημιουργία υποστηρικτικών δομών για την ψυχική υγεία των νέων, τη μείωση των ανισοτήτων στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και την υιοθέτηση τεκμηριωμένων προσεγγίσεων που αναγνωρίζουν ότι οι απαγορεύσεις από μόνες τους δεν είναι αποτελεσματικές χωρίς συνοδευτικά μέτρα εκπαίδευσης και πρόληψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01.	Η ΕΥΖΩΙΑ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	σ.07
02.	ΥΓΕΙΑ	σ.10
03.	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ	σ.14
04.	ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	σ.18
05.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	σ.22
06.	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ POLICY PAPER	σ.26

Η ΕΥΖΩΙΑ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΟ WELL-BEING ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΠΛΕΟΝ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ή ΩΣ ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ. ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΩΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΠΟΥ ΔΙΑΠΕΡΝΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ.

1. Ένα σύνθετο, πολυπαραγοντικό πεδίο

Η ευζωία (well-being) της νέας γενιάς αναδεικνύεται σήμερα σε έναν από τους πιο κρίσιμους δείκτες κοινωνικής συνοχής, πολιτικής σταθερότητας και οικονομικής βιωσιμότητας. Δεν πρόκειται για έναν ήπιο, «θετικό» στόχο δημόσιας πολιτικής, αλλά για ένα σύνθετο και πολυπαραγοντικό πεδίο όπου διασταυρώνονται η σωματική υγεία, η ψυχική ανθεκτικότητα, οι κοινωνικές ανισότητες, η ποιότητα της εκπαίδευσης, το ψηφιακό περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας.

Οι νέοι στην Ελλάδα και στην Ευρώπη μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον διαδοχικών κρίσεων. Η οικονομική ανασφάλεια, η εμπειρία της πανδημίας, η κλιματική κρίση, η επιτάχυνση της ψηφιακής ζωής και η αποδυνάμωση παραδοσιακών κοινωνικών δικτύων δημιουργούν ένα τοπίο αυξημένης πίεσης.

Η δημογραφική συρρίκνωση εντείνει τη σημασία του ζητήματος. Σε κοινωνίες που γερνούν, η νέα γενιά αποκτά δυσανάλογο βάρος για τη χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας, την παραγωγικότητα και τη διατήρηση του κοινωνικού κράτους.

Το παρόν policy paper επιχειρεί να αποτυπώσει σε βάθος τις παρεμβάσεις των συμμετεχόντων, να αναδείξει τις συγκλίσεις και να μετουσιώσει τη συζήτηση σε συνεκτικό πλαίσιο δημόσιας πολιτικής.

2. Κύριες θεματικές

Το well-being αφορά δύο ζητήματα: Το σωματικό και το ψυχολογικό, με τα δύο αυτά να συνδέονται. Η διασύνδεση αυτή καθιστά αναγκαία μια ολιστική προσέγγιση, που να λαμβάνει υπόψη όλες τις παραμέτρους της ζωής των νέων.

Η νέα γενιά αποτελεί ομάδα προτεραιότητας για πολλούς λόγους: Πρώτον, οι συνήθειες που διαμορφώνονται στην παιδική ηλικία και την εφηβεία επηρεάζουν καθοριστικά την υγεία στην ενήλικη ζωή. Δεύτερον, οι νέοι αντιμετωπίζουν σήμερα ιδιαίτερες πιέσεις που σχετίζονται με το ψηφιακό περιβάλλον, την κλιματική κρίση, την οικονομική αβεβαιότητα και τις κοινωνικές ανισότητες. Τρίτον, σύμφωνα με την Καθηγήτρια Προληπτικής Ιατρικής & Δημόσιας Υγείας στο ΕΚΠΑ, Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, «την περίοδο 2010-2019, ο νεανικός πληθυσμός ηλικίας 15-30 ετών στην Ελλάδα μειώθηκε κατά περίπου μισό εκατομμύριο», ως απόρροια του φαινομένου του «brain drain».

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, «ΑΦΙΕΡΩΝΕΙ 10 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΤΗ ΒΙΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ», ΟΠΩΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΕ Ο ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΝΔ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΟΔΡΑΣ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ, ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «YOUTH FIRST», ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΝΟΣ ΥΓΙΕΙΝΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΖΩΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΟΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΓΚΑΙΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για το well-being περιλαμβάνει μια σειρά πρωτοβουλιών και στρατηγικών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, «αφιερώνει 10 δισεκατομμύρια ευρώ στην έρευνα και καινοτομία για τα τρόφιμα, τη βιοοικονομία και τους κινδύνους για την υγεία που σχετίζονται με τη διατροφή», όπως επεσήμανε ο ευρωβουλευτής της ΝΔ, **Δημήτρης Τσιόδρας**. Παράλληλα, υπάρχει ειδική στρατηγική της ΕΕ για την ψυχική υγεία, με τη δημιουργία του προγράμματος «Youth First», με στόχο την προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής, την πρόληψη προβλημάτων ψυχικής υγείας και την ανάπτυξη ενός συνόλου εργαλείων που θα επικεντρώνονται στην πρόληψη και την έγκαιρη παρέμβαση για τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο.

Ο **Γιώργος Στύλιος**, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής, εστίασε στο πώς οι πολιτικές για το well-being μπορούν να περάσουν από το επίπεδο της νομοθέτησης στην πράξη, υπογραμμίζοντας ότι η δημόσια υγεία και η πρόληψη πρέπει να αποτελούν θεσμική και όχι θεωρητική προτεραιότητα.

Ωστόσο, παρά τις θετικές εξελίξεις, παραμένουν σημαντικά κενά. Όπως αναφέρθηκε στη συζήτηση, αρκετές πολιτικές παραμένουν παρωχημένες σε σχέση με αυτό το οποίο ζούμε σήμερα, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη για εκσυγχρονισμό και προσαρμογή των πολιτικών στις σύγχρονες προκλήσεις.

3. Well-being ως οριζόντια πολιτική

Η συζήτηση ανέδειξε με σαφήνεια ότι το well-being δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπίζεται ως επιμέρους κοινωνική πολιτική ή ως υποκατηγορία της υγείας. Αντίθετα, αναδείχθηκε ως οριζόντιο πλαίσιο χάραξης πολιτικής, που διαπερνά τη δημόσια υγεία, την εκπαίδευση, την εργασία, το ψηφιακό περιβάλλον και την κοινωνική συνοχή.

Ειδικότερα, η **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου**, καθηγήτρια Επιδημιολογίας και Προληπτικής Ιατρικής του ΕΚΠΑ, επισήμανε ότι το well-being αποτελεί έναν ολιστικό στόχο, που συνδέει τη μακροβιότητα με την ποιότητα ζωής, και επηρεάζεται από παράγοντες όπως η κλιματική κρίση, οι κοινωνικές ανισότητες και η τεχνολογική πρόοδος. Εστιάζοντας στην προληπτική ιατρική, τόνισε ότι η αντιμετώπιση της παχυσαρκίας, του καπνίσματος και της ανθυγιεινής διατροφής είναι καθοριστική για τη μείωση των καρδιαγγειακών νοσημάτων και του καρκίνου, ενώ χαρακτήρισε τη μεσογειακή διατροφή ως «ελιξίριο» υγείας. Υπογράμμισε την ανάγκη για συνεχή αξιολόγηση του προσυμπτωματικού ελέγχου και για μια στροφή σε έναν πιο ποιοτικό τρόπο ζωής από την παιδική ηλικία, σημειώνοντας χαρακτηριστικά πως «Ένα υγιές παιδί και ένας υγιής έφηβος σημαίνει και ένας υγιής ενήλικας», καθώς και ότι η υγεία σήμερα πρέπει να νοείται ως «ατομική υγεία, δημόσια υγεία, πλανητική υγεία, αυτό που λέμε one health».

ΥΓΕΙΑ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΣΦΕΕ), Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ ΓΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΚΛΩΒΙΣΤΗΚΕ ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ, ΜΕΧΡΙΣ ΟΤΟΥ Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΟΤΙ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΝΟΣΟ. «Η ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΜΕΓΕΘΟΥΣ COVID, ΣΕ SLOW MOTION», ΔΗΛΩΣΕ, ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΕΥΓΛΩΤΤΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗ ΒΡΑΔΕΙΑ ΑΛΛΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΔΑΠΑΝΗΡΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ.

1. Παιδική και εφηβική υγεία

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα σημεία της συζήτησης ήταν η αντίθεση ανάμεσα στην πρόληψη και τη διαχείριση των συνεπειών. Η Αθηνά Λι- νού, ανεξάρτητη βουλευτής και καθηγήτρια Ιατρικής στο ΕΚΠΑ, έθεσε το ζήτημα, επισημαίνοντας ότι η πρόληψη «πρέπει να αρχίζει πολύ νωρίς» και ότι πολιτικά υποτιμάται επειδή τα αποτελέσματά της δεν είναι άμεσα ορατά. Όπως σημείωσε, η χώρα δαπανά δισεκατομμύρια για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας και των επιπλοκών της, ενώ η επένδυση στην πρόληψη –για παράδειγμα μέσω καθολικής σίτισης στα σχολεία– παραμένει περιορισμένη.

Συνδέοντας την πρόληψη με την ψυχική υγεία, τις εξαρτήσεις και τη σχολική βία, ανέδειξε το κοινωνικό και οικονομικό κόστος της αδράνειας, επισημαίνοντας ότι η επένδυση στην πρόληψη δεν είναι κοινωνική παροχή, αλλά όρος βιωσιμότητας, προειδοποιώντας ότι χωρίς αυτήν «δεν θα έχουμε νέα γενιά ικανή να παράγει» και να στηρίζει την κοινωνία στο μέλλον.

Παίρνοντας τη σκυτάλη, ο Ολύμπιος Παπαδημητρίου, πρόεδρος του Συν- δέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), περιέγραψε πως η δημόσια συζήτηση στο θέμα της παχυσαρκίας για χρόνια εγκλωβίστηκε σε όρους αισθητικής, μέχρις ότου η εμφάνιση αποτελεσματικών थे- ραπειών ανέδειξε ότι πρόκειται για νόσο. «Η παχυσαρκία είναι μια πανδημία μεγέθους COVID, σε slow motion», δήλωσε, τονίζοντας με εύγλωττο τρόπο τη βραδεία αλλά συστηματική και εξαιρετικά δαπανηρή επιβάρυνση του συστήματος υγείας.

Ο Γιώργος Πανοτόπουλος, πρόεδρος της ΕΠΑΜΕΔΙ (Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης της Παχυσαρκίας, του Μεταβολισμού και των Διαταραχών Δι- ατροφής) συμπλήρωσε την εικόνα, επισημαίνοντας ότι η παχυσαρκία είναι χρόνια, εξελισσόμενη και υποτροπιάζουσα νόσος. Γονίδια, ψυχή, διατροφή, σωματική δραστηριότητα και κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες είναι τα κύρια αίτια και ταυτόχρονα οι κύριοι στόχοι πρόληψης και αντιμετώπισης. Τόνισε τη σημασία της έγκαιρης παραπο- μπής στον ειδικό για την αποφυγή μόνιμων μη αναστρέψιμων σωματικών και ψυχικών βλαβών. Πρότεινε τη δημιουργία των κατάλληλων δομών για την άμεση αντιμετώπιση της παχυσαρκίας αλλά και των επιπλοκών στους ασθενείς που ήδη πάσχουν, καθώς και την υιοθέτηση στοχευμέ- νων και όχι γενικόλογων προληπτικών πολιτικών για τη νέα γενιά.

Η εφηβική υγεία, ωστόσο, δεν περιορίστηκε στη σωματική διάσταση. Η Άρτεμις Τσίτσικα, καθηγήτρια και εθνική εκπρόσωπος της έδρας UNESCO για την Παγκόσμια Υγεία και Εκπαίδευση και επικεφαλής του αντίστοιχου Εθνικού Δικτύου στη χώρα μας, παρουσίασε στοιχεία που

Η ΡΑΝΙΑ ΘΡΑΣΚΙΑ, ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΕΠΙΣΗΜΑΝΕ ΟΤΙ ΤΟ ΑΓΧΟΣ, Η ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΔΡΑΣΤΙΚΑ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΥΓΙΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ, ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΣΕ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ, ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ, ΙΔΙΩΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΝΤΟΝΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟ, ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΠΑΡΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ ΩΣ ΔΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΚΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ.

δείχνουν ότι οι γενιές μετά το 2010 φέρουν έντονο το αποτύπωμα της πανδημίας, με αυξημένη διαδικτυακή εξάρτηση, άγχος και δυσκολίες στις σχέσεις. Η ανάγκη για δομές «που λειτουργούν σαν αγκαλιές» και είναι πραγματικά προσβάσιμες στους νέους ανέδειξε ένα κρίσιμο κενό πολιτικής. Τόνισε ότι η πρόληψη προϋποθέτει αλλαγή κουλτούρας και θετικά πρότυπα από τους ενήλικες, υπογραμμίζοντας ότι «πρέπει πρώτα εμείς να δώσουμε το μοντέλο για να μπορέσουν οι νέοι να το ακολουθήσουν». Η ίδια αναφέρθηκε στους στόχους του Εθνικού Δικτύου UNESCO GHE, σημειώνοντας –μεταξύ άλλων– τη δημιουργία UNESCO GHE Κέντρων Ευεξίας παιδιών και εφήβων, με προδιαγραφές, αξιολόγηση και πιστοποίηση, και με διείσδυση στην κοινότητα (σχολεία, ακαδημίες γονέων, κατάρτιση στελεχών).

2. Ψυχική υγεία και κοινωνικές ανισότητες

Η ενότητα για την ψυχική υγεία ανέδειξε τη μετατόπιση του δημόσιου διαλόγου από την ατομική ευθύνη στις δομικές συνθήκες ζωής. Η ψυχική υγεία δεν προσεγγίστηκε ως προσωπική αδυναμία ή ζήτημα «ανθεκτικότητας», αλλά ως καθρέφτης κοινωνικών ανισοτήτων, επισφάλειας και θεσμικών ελλειμμάτων.

Η **Ράνια Θρασκιά**, βουλευτής του ΠΑΣΟΚ και υπεύθυνη του Τομέα Ψυχικής Υγείας, έθεσε την ψυχική υγεία ως αφετηρία κάθε ουσιαστικής συζήτησης για το well-being της νέας γενιάς, συνδέοντάς την άμεσα με τις κοινωνικές ανισότητες. Τόνισε ότι οι νέοι μεγαλώνουν «σε συνθήκες πίεσης, αβεβαιότητας και έντονων ανισοτήτων» και υπογράμμισε πως η ευημερία δεν εξαντλείται στην απουσία επιβλαβών συμπεριφορών, αλλά προϋποθέτει «ασφάλεια, στήριξη, αξιοπρέπεια και ευκαιρίες». Επισημάνε ότι το άγχος, η ανασφάλεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός περιορίζουν δραστικά τη δυνατότητα των νέων να κάνουν υγιείς επιλογές, οδηγώντας σε φαινόμενα εξουθένωσης, διαταραχών εικόνας σώματος και αύξησης της βίας, ιδίως σε ένα περιβάλλον έντονης ψηφιακής έκθεσης. Στο πλαίσιο αυτό, ανέδειξε την έλλειψη επαρκών υποδομών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους ως δομικό πρόβλημα πολιτικής, υποστηρίζοντας την ανάγκη για σταθερή και δωρεάν ψυχολογική υποστήριξη σε σχολεία και πανεπιστήμια. Αναφερόμενη σε διεθνή παραδείγματα, σημείωσε ότι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις όπως τα μαθήματα ενσυναίσθησης έχουν οδηγήσει σε μετρήσιμη μείωση της σχολικής βίας. Κλείνοντας, υπογράμμισε ότι μια κοινωνία που επενδύει στη νέα γενιά οφείλει να καλλιεργεί μια κουλτούρα όπου «το να ζητάς βοήθεια είναι δύναμη» και όχι στίγμα.

Ο **Ανδρέας Παναγιωτόπουλος**, βουλευτής Αχαΐας και τομεάρχης Υγείας της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, έθεσε το ζήτημα από τη σκοπιά της κοινωνικής ανισότητας και της περιφέρειας. Αντλώντας από προσωπική εμπειρία, περιέγραψε πώς κοινωνικές συμπεριφορές που άλλοτε θεωρούνταν παγιωμένες –όπως το κάπνισμα στα καφενεία της επαρχίας– μπορούν να αλλάξουν με τον χρόνο, υπογραμμίζοντας ωστόσο ότι «έχει πολύ δρόμο ακόμα η κοινωνία να διαβεί». Στη συνέ-

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΕΖΗΡΚΙΑΝΙΔΗΣ, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΣΕ ΟΤΙ Η ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ, ΑΛΛΑ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΜΩΝ. ΟΠΩΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, «Η ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ», ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΥΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΤΟ ΑΤΟΜΟ, Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, Ο ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Κ.Ο.Κ., ΕΝΩ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟΝΙΣΕ ΟΤΙ ΟΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ.

χεια, ανέδειξε με ένταση την πραγματικότητα ακραίας φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως σε κοινότητες Ρομά, όπου η έλλειψη στέγης, εκπαίδευσης και βασικής ασφάλειας καθιστά κενές περιεχομένου τις εκκλήσεις για υγιείς επιλογές.

Ο **Χρήστος Πεζηρκιανίδης**, επίκουρος καθηγητής Θετικής Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, υπογράμμισε ότι η ευημερία των νέων δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως προσωπική υπόθεση, αλλά ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ ατομικών παραγόντων και υποστηρικτικών συστημάτων και θεσμών. Όπως σημείωσε χαρακτηριστικά, «η ευημερία είναι οικοσύστημα», στο οποίο συνυπάρχουν το άτομο, η οικογένεια, το σχολείο, το πανεπιστήμιο, ο χώρος εργασίας κ.ο.κ., ενώ επίσης τόνισε ότι οι θετικές και σταθερές διαπροσωπικές σχέσεις λειτουργούν ως βασικός προστατευτικός παράγοντας απέναντι στη μοναξιά, το άγχος και την κατάθλιψη και ότι η χάραξη πολιτικής οφείλει να ενισχύει και να υποστηρίζει τα συστήματα που προάγουν τη σύνδεση, την κοινωνική στήριξη και τη συμμετοχή, αντιμετωπίζοντας την ευημερία ως θεμελιώδη υποδομή δημόσιας υγείας και δημοκρατίας.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΧΑΛΟΥΛΗΣ, ΣΥΝΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ORIENTUM ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ, ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΟΤΙ Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ ΡΙΖΙΚΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΘΕΤΟΝΤΑΣ ΩΣ ΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΖΩΗΣ. ΜΕ ΒΑΣΗ ΕΚΤΕΝΗ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΝΕΟΥΣ ΤΗΣ GEN Z, ΤΟΝΙΣΕ ΟΤΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ, ΤΗΝ ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΑΠΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΑΠΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΕΞΑΝΤΛΟΥΝ, ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ «ΜΕΧΡΙ ΕΔΩ». ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΕΠΙΣΗΜΑΝΕ ΟΤΙ Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΑΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

1. Ψηφιακό περιβάλλον: κίνδυνος και ευκαιρία

Το ψηφιακό περιβάλλον αναγνωρίστηκε ως ένας από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες για τη νέα γενιά. Από τη μία πλευρά, επισημάνθηκαν οι κίνδυνοι του εθισμού, του ψηφιακού bullying και της υπερέκθεσης. Από την άλλη, αναδείχθηκαν οι δυνατότητες θετικής αξιοποίησης.

Η **Βάλια Αρανίτου**, διευθύντρια του Ινστιτούτου Εμπορίου και Υψη-ρεσιών και αναπληρώτρια καθηγήτρια στο ΕΚΠΑ, προσέγγισε τη σχέση κατανάλωσης και νέας γενιάς ως αμφίδρομη διαδικασία, επισημαίνοντας ότι οι νέοι δεν είναι παθητικοί δέκτες, αλλά ενεργοί διαμορφωτές τάσεων. Τόνισε ότι τα social media και οι ψηφιακές πλατφόρμες «είναι πια εδώ και δεν μπορούμε να κάνουμε ότι δεν υπάρχουν», υπο-γραμμίζοντας ότι η απάντηση δεν μπορεί να είναι μόνο απαγορευτική. Παράλληλα, ανέδειξε ότι οι επιλογές των νέων καθορίζονται κυρίως από τις συνθήκες εργασίας και ζωής: αίσθηση χειρότερης ζωής από τη γενιά των γονέων, έλλειψη ελεύθερου χρόνου, οικονομική πίε-ση και προτεραιότητα στην ψυχική υγεία, ακόμη και εις βάρος της επαγγελματικής σταθερότητας. Υποστήριξε ότι, αν δεν αλλάξουν οι όροι εργασίας και οι αποδοχές, καμία πολιτική συγκράτησης νέων δεν μπορεί να αποδώσει, ενώ επισήμανε την ανάγκη ενημέρωσής τους για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις φθηνών καταναλωτικών επιλογών, ώστε η καταναλωτική τους συνείδηση να συνδεθεί με τις αξίες που ήδη δηλώνουν ότι υιοθετούν.

2. Εργασία, ευεξία και προσδοκίες των νέων

Ο **Σπύρος Μιχαλούλης**, συνιδρυτής της Orientum και σύμβουλος στα-διοδρομίας, ανέδειξε ότι η νέα γενιά επαναπροσδιορίζει ριζικά τη σχέση της με την εργασία, θέτοντας ως αδιαπραγμάτευτη προτεραι-ότητα την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Με βάση εκτενή δεδομένα από νέους της Gen Z, τόνισε ότι οι νέοι δίνουν έμφαση στην ψυχική υγεία, την ευελιξία και την οικονομική ανεξαρτησία, και είναι διατεθειμένοι να αποχωρήσουν από εργασιακά περιβάλλοντα που τους εξαντλούν, λέγοντας ουσιαστικά «μέχρι εδώ». Παράλληλα, επισήμανε ότι η απουσία συστηματικού επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία οδηγεί σε ασυμφωνία μεταξύ εκπαιδευ-τικών επιλογών και αναγκών της αγοράς εργασίας, εντείνοντας το άγχος τόσο των νέων όσο και των οικογενειών τους.

Ο ΘΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΙΟΒΕ, ΕΘΕΣΕ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ WELL-BEING ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ, ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΟΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΟΔΕΥΕΙ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΜΕΙΟΥΜΕΝΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΚΑΙ ΕΝΤΟΝΗ ΓΗΡΑΝΣΗ. ΟΠΩΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕ, ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑ, ΕΝΩ Η ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΘΑ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ. ΤΟΝΙΣΕ ΟΤΙ ΧΩΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΝΑ ΣΥΓΚΡΑΤΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ –ΜΕΣΩ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ– ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΔΥΣΑΝΑΛΟΓΟ.

Ο Γιώργος Μαύρος, Country Manager του Great Place to Work Ελλάδας, προσέγγισε την ευεξία στο χώρο εργασίας ως στρατηγικό ζήτημα διοίκησης και όχι ως δευτερεύουσα παροχή. Τόνισε ότι ένα υγιές εργασιακό περιβάλλον αποτιμάται ως τέτοιο πρωτίστως από τους ίδιους τους εργαζόμενους και ότι στην Ελλάδα τα επίπεδα ικανοποίησης παραμένουν χαμηλά, παρά την ύπαρξη θετικών παραδειγμάτων. Υπογράμμισε ότι ο σύγχρονος εργοδότης οφείλει να αντιμετωπίζει την ευζωία ολιστικά και να τη συνδέει με δίκαιες αμοιβές, πραγματικό work-life balance και προοπτικές εξέλιξης.

Ο Κωνσταντίνος Αγραπιδάς, προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας, ανέδειξε ότι το well-being των νέων εργαζομένων επηρεάζεται καθοριστικά από τη ραγδαία και αέναη διείσδυση των νέων τεχνολογιών στην εργασία. Τόνισε ότι η συνεχής ανάγκη προσαρμογής δημιουργεί έντονο στρες, ιδίως σε μια γενιά που δεν γνωρίζει ποια επαγγέλματα θα ασκεί στο μέλλον, καθώς μεγάλο μέρος των σημερινών ρόλων είτε θα αλλάξει είτε θα εξαφανιστεί. Επισήμανε τον κίνδυνο της «γνωσιακής εκχώρησης στους αλγόριθμους», προειδοποιώντας ότι η υπερ-εξάρτηση από αυτοματοποιημένες λύσεις αποδυναμώνει την κριτική σκέψη και τη λήψη αποφάσεων. Υπογράμμισε ότι η πολιτεία και το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν τις δεξιότητες που καλλιεργούν, δίνοντας έμφαση στην ανθεκτικότητα, την προσπάθεια και τη διαρκή μάθηση, καθώς «χωρίς κόπο δεν υπάρχει επιτυχία».

3. Βιωσιμότητα του συστήματος υγείας και δημογραφικό

Η βιωσιμότητα του συστήματος υγείας συνδέθηκε άμεσα με τη δημογραφική συρρίκνωση, στοιχείο που επηρεάζει άμεσα τη δυνατότητα χρηματοδότησης και στελέχωσης του συστήματος υγείας στο μέλλον.

Ο Θάνος Αθανασιάδης, υπεύθυνος Έρευνας του Τμήματος Οικονομικών Υγείας του ΙΟΒΕ, έθεσε το ζήτημα του well-being στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων δημοσιονομικών και δημογραφικών πιέσεων, προειδοποιώντας ότι η Ελλάδα οδεύει προς μια κοινωνία με μειούμενο πληθυσμό και έντονη γήρανση. Όπως σημείωσε, οι νέοι κινδυνεύουν να αποτελούν μειοψηφία, ενώ η αυξημένη αναλογία ηλικιωμένων θα μετατοπίσει σημαντικούς πόρους προς τη φροντίδα υγείας και την κοινωνική ασφάλιση. Τόνισε ότι χωρίς πολιτικές που να συγκρατούν τους νέους στη χώρα –μέσω συνεργασιών εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας– το βάρος ανά εργαζόμενο θα γίνει δυσανάλογο. Παράλληλα, επισήμανε ότι η χαμηλή κατά κεφαλήν δαπάνη για πρόληψη υπονομεύει τη μελλοντική βιωσιμότητα, υπογραμμίζοντας ότι η πρόληψη δεν αποτελεί κόστος αλλά επένδυση που «μπορεί να εξομαλύνει τα οικονομικά της χώρας μειώνοντας μελλοντικές νοσηλείες και δαπάνες».

ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΑΠΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΑΠΕΚΤΗΣΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΒΑΡΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΙΠΗΤΑΝΟΥ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ BAT HELLAS, Η ΟΠΟΙΑ ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΤΟΣΟ ΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ. ΟΠΩΣ ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΣΕ, «Ο ΜΙΜΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΙΣΧΥΡΟΣ» ΚΑΙ ΓΙ' ΑΥΤΟ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΟΠΟΥ ΟΙ ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΔΕΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟ, ΤΟΝΙΣΕ ΟΤΙ «Η ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΡΙΣΙΜΗ, ΓΙΑΤΙ Η ΚΑΥΣΗ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΒΛΑΒΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ».

1. Καπνιστικές συμπεριφορές, αποτροπή ανηλίκων και πολιτικές harm reduction

Η συζήτηση για το κάπνισμα και τις καπνιστικές συμπεριφορές απέκτησε ιδιαίτερο βάρος μέσα από τις παρεμβάσεις της **Κατερίνας Σιπητάνου**, διευθύντριας Εταιρικών Υποθέσεων & Επικοινωνίας της BAT Hellas, η οποία ανέδειξε τόσο τη διάσταση της δημόσιας υγείας όσο και την ανάγκη ρεαλιστικών, εφαρμόσιμων πολιτικών. Όπως υπογράμμισε, «ο μιμητισμός στους νέους είναι ισχυρός» και γι' αυτό η πολιτεία οφείλει να διαμορφώνει ένα περιβάλλον όπου οι επιβλαβείς συμπεριφορές δεν κανονικοποιούνται. Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε ότι «η απομάκρυνση της καύσης από την καθημερινότητα είναι κρίσιμη, γιατί η καύση είναι ο βασικός παράγοντας βλάβης για την υγεία».

Η κ. Σιπητάνου ανέπτυξε εκτενώς τη λογική των πολιτικών μείωσης της βλάβης (harm reduction), επισημαίνοντας ότι «οι πολιτικές πρόληψης και αποτροπής δεν αρκούν από μόνες τους, όταν απευθύνονται σε ενήλικους καπνιστές που ήδη έχουν εθισμό». Σε αυτό το πλαίσιο, υποστήριξε ότι η διάθεση εναλλακτικών προϊόντων, αυστηρά και αποκλειστικά για ενήλικους καπνιστές, μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά προς την πρόληψη, υπό την προϋπόθεση ενός αυστηρού και σαφούς ρυθμιστικού πλαισίου. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο παράδειγμα της Σουηδίας, όπου «το ποσοστό των καπνιστών έχει πέσει κάτω από το 5%», ενώ «τα περιστατικά καρκίνου του πνεύμονα έχουν μειωθεί περίπου κατά 30%», γεγονός που δείχνει ότι «οι στοχευμένες πολιτικές harm reduction μπορούν να σώζουν ζωές».

Κεντρικός άξονας της παρέμβασής της ήταν η προστασία των ανηλίκων: «ούτε ένας ανήλικος δεν θέλουμε να έχει προϊόντα καπνού στα χέρια του». Η θέση αυτή συνδέθηκε με τη σημασία του πρόσφατα αυστηροποιημένου θεσμικού πλαισίου στην Ελλάδα, με τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων για τον έλεγχο της ηλικίας, καθώς και με την ανάγκη ενίσχυσης των ελεγκτικών μηχανισμών. Παράλληλα, υπογράμμισε ότι «η νομοθεσία από μόνη της δεν αρκεί», εάν δεν συνοδεύεται από εκπαίδευση και κοινωνική συναίνεση.

2. Κοινωνικές συμπεριφορές, πρόληψη και ασφάλεια των νέων

Η **Βασιλική Δανέλλη-Μυλωνά**, πρόεδρος του Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας «Πάνος Μυλωνάς», ανέδειξε την οδική ασφάλεια ως κρίσιμη αλλά υποτιμημένη διάσταση του well-being της νέας γενιάς, επισημαίνοντας ότι τα τροχαία παραμένουν η πρώτη αιτία θανάτου για τις

Ο ΜΠΑΜΠΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ, EXECUTIVE DIRECTOR ΤΟΥ WE4, ΜΙΛΗΣΕ ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΤΗΣ GEN Z, ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΥΧΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ «ΣΑΝ ΝΑ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΑΥΤΟΥΣ». ΤΟΝΙΣΕ ΟΤΙ Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, ΑΛΛΑ «ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΟΡΟΥΣ», ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΣΑΦΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΜΙΑ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΟΡΑΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ SOCIAL MEDIA, ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ –ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ– ΕΦΟΣΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΩΣΤΑ.

ηλικίες 15–29 ετών. Τόνισε ότι η επικίνδυνη οδηγική συμπεριφορά των νέων δεν οφείλεται στην άγνοια της τεχνολογίας, αλλά στην έλλειψη συστηματικής εκπαίδευσης και κουλτούρας πρόληψης, σημειώνοντας ότι «όταν γνωρίζουν και ενημερώνονται, αλλάζει η συμπεριφορά». Παρουσίασε στοιχεία που καταδεικνύουν χαμηλή χρήση ζώνης και κράνους, καθώς και υψηλή εμπλοκή ταχύτητας, αλκοόλ και κινητού στα θανατηφόρα ατυχήματα, υπογραμμίζοντας ότι η νομοθεσία από μόνη της δεν επαρκεί χωρίς διαρκή ενημέρωση. Έδωσε έμφαση στη θεσμική υποχρέωση για συστηματική εκπαίδευση στην οδική ασφάλεια, όπως προβλέπεται από διεθνείς δεσμεύσεις, και στη σημασία συνεργασίας κράτους, σχολείων και κοινωνίας για τη διαμόρφωση υπεύθυνης οδηγικής κουλτούρας από νεαρή ηλικία.

3. Νεολαία, συμμετοχή και ενδυνάμωση

Η Αθηνά Φατσέα, συντονίστρια του EU Youth Hub (ΕΛΙΑΜΕΠ), έθεσε στο επίκεντρο τη διάσταση της υγείας των νέων, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για μια γενιά που έχει ενηλικιωθεί μέσα σε διαδοχικές κρίσεις οι οποίες εντείνουν την αβεβαιότητα για το μέλλον και οδηγούν σε αυξημένα επίπεδα ψυχικής εξουθένωσης. Υπογράμμισε ότι οι πολιτικές για την ευημερία τους απαιτούν συντονισμένες παρεμβάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε ότι η πολιτεία οφείλει να αξιοποιήσει την τεχνολογία για την πρόληψη της έκθεσης των νέων σε επιβλαβείς συνήθειες, κάνοντας ειδική μνεία στα νέα ψηφιακά εργαλεία επαλήθευσης ηλικίας για την αποτροπή πώλησης προϊόντων αλκοόλ, καπνού και άτμισης σε ανηλίκους. Αναφέρθηκε, επίσης, σε πρωτοβουλίες όπως το «SmokeFreeGreece», η οποία ευθυγραμμίζεται με τον ευρωπαϊκό στόχο για μια «γενιά χωρίς καπνό» (Tobacco-Free Generation). Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη συμμετοχή των ίδιων των νέων στη διαμόρφωση πολιτικών, σημειώνοντας ότι «οι πολιτικές που αφορούν τη νέα γενιά οφείλουν να ενσωματώνουν τη δική της οπτική».

Ο Μπάμπης Κουτσούμπας, Executive Director του WE4, μίλησε από τη σκοπιά της ίδιας της Gen Z, επισημαίνοντας ότι οι νέοι συχνά αντιμετωπίζονται ως αντικείμενο πολιτικών συζητήσεων «σαν να μιλάμε για αυτούς χωρίς αυτούς». Τόνισε ότι η νέα γενιά επιδιώκει επαγγελματική επιτυχία και οικονομική ανεξαρτησία, αλλά «με τους δικούς της όρους», δίνοντας σαφή προτεραιότητα στην ψυχική υγεία και στο εργασιακό περιβάλλον. Ανέδειξε μια λιγότερο ορατή διάσταση των social media, υπογραμμίζοντας ότι μπορούν να λειτουργήσουν και ως φορείς θετικών προτύπων –από τη φυσική άσκηση μέχρι τη βελτίωση των καθημερινών συνθηκών– εφόσον αξιοποιηθούν σωστά. Υπογράμμισε ότι η αλλαγή κουλτούρας περνά μέσα από τους πραγματικούς κοινωνικούς χώρους των νέων, την οικογένεια, το σχολείο και τις παρέες, επισημαίνοντας ότι η ενίσχυση υγιών συνθηκών είναι πιο αποτελεσματική όταν προκύπτει μέσα από τη συμμετοχή και το παράδειγμα και όχι μέσα από απαγορεύσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΤΟ WELL-BEING ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΩΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ, Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Η ΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΗΚΑΝ ΩΣ ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΤΑ ΠΕΔΙΑ. Η ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ.

1. Σημεία σύγκλισης

Παρά τη διαφορετική αφετηρία και επαγγελματική εμπειρία των συμμετεχόντων, η συζήτηση ανέδειξε έναν ευρύ και σαφή πυρήνα σύγκλισης γύρω από το well-being της νέας γενιάς. Η σύγκλιση αυτή βασίστηκε σε επαναλαμβανόμενες διαπιστώσεις συγκεκριμένων προβλημάτων και κοινών αναγκών πολιτικής, οι οποίες διαπερνούσαν τις παρεμβάσεις.

Κεντρική παραδοχή αποτέλεσε ότι το well-being δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως επιμέρους πολιτική υγείας, αλλά ως οριζόντιος άξονας δημόσιας πολιτικής. Η σωματική και ψυχική υγεία, η εκπαίδευση, η εργασία, το ψηφιακό περιβάλλον και οι κοινωνικές ανισότητες αναγνωρίστηκαν ως αλληλένδετα πεδία. Η αποσπασματική αντιμετώπιση τους οδηγεί σε πολιτικές περιορισμένης αποτελεσματικότητας και βραχυπρόθεσμου ορίζοντα.

Δεύτερο σημείο σύγκλισης υπήρξε η προτεραιότητα της πρόληψης. Από διαφορετικές οπτικές, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι οι πολιτικές που εστιάζουν αποκλειστικά στη διαχείριση των συνεπειών είναι αναγκαστικά πιο δαπανηρές και λιγότερο αποτελεσματικές. Η πρόληψη αναδείχθηκε ως επένδυση μακροπρόθεσμου ορίζοντα, με κοινωνική και δημοσιονομική απόδοση. Σημαντική σύγκλιση καταγράφηκε στο πεδίο της ψυχικής υγείας. Οι παρεμβάσεις κατέστησαν σαφές ότι η ευημερία των νέων δεν εξαντλείται στην απουσία παθολογίας ή επιβλαβών συμπεριφορών, αλλά προϋποθέτει ασφάλεια, στήριξη, σταθερότητα και ίσες ευκαιρίες. Παράλληλα, ευρεία σύγκλιση υπήρξε γύρω από τον ρόλο της εκπαίδευσης και των θεσμών κοινωνικοποίησης. Σχολεία, πανεπιστήμια, κοινότητες και χώροι εργασίας αναγνωρίστηκαν ως κρίσιμοι κόμβοι.

Τέλος, καταγράφηκε συναίνεση γύρω από την ανάγκη θεσμικής συνέχειας και διακομματικής συνεργασίας. Το well-being της νέας γενιάς αναγνωρίστηκε ως πεδίο που υπερβαίνει τον εκλογικό κύκλο και απαιτεί σταθερότητα πολιτικών, χρηματοδότησης και διοικητικών δομών.

2. Κρίσιμα εμπόδια

Παρά τις συγκλίσεις, η συζήτηση ανέδειξε και μια σειρά από δομικά εμπόδια που υπονομεύουν τη συστηματική εφαρμογή πολιτικών.

Πρώτο εμπόδιο αποτελεί ο κατακερματισμός των πολιτικών και των αρμοδιοτήτων. Η απουσία συντονισμού μεταξύ υπουργείων και δημόσιων φορέων οδηγεί σε επικαλύψεις, κενά και αναποτελεσματική αξιοποίηση

ΠΡΩΤΟ ΕΜΠΟΔΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ Ο ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ. Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ, ΚΕΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΡΩΝ. ΤΟ WELL-BEING, ΩΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΖΗΤΗΜΑ, ΣΥΧΝΑ ΧΑΝΕΤΑΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΜΠΟΔΙΟ ΕΙΝΑΙ Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ. ΠΟΛΛΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟΝ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΚΥΚΛΟ, ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ.

πόρων. Το well-being, ως οριζόντιο ζήτημα, συχνά χάνεται ανάμεσα σε επιμέρους τομεακές πολιτικές.

Δεύτερο εμπόδιο είναι η έλλειψη μακροπρόθεσμου σχεδιασμού. Πολλές παρεμβάσεις σχεδιάζονται με ορίζοντα τον εκλογικό κύκλο, χωρίς πρόβλεψη για συνέχεια, αξιολόγηση και προσαρμογή. Η απουσία θεσμικής μνήμης οδηγεί σε πιλοτικά προγράμματα που δεν κλιμακώνονται ποτέ.

Ένα τρίτο εμπόδιο αφορά τις κοινωνικές και γεωγραφικές ανισότητες. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, ψυχικής στήριξης, ποιοτικής εκπαίδευσης και αξιοπρεπούς εργασίας παραμένει άνιση, ιδίως στην περιφέρεια και σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Χωρίς αντιμετώπιση αυτών των ανισοτήτων, οι πολιτικές well-being κινδυνεύουν να ωφεληθούν δυσανάλογα όσους ήδη βρίσκονται σε προνομιακή θέση.

Τέλος, αναδείχθηκε η πρόκληση της ταχύτητας των τεχνολογικών αλλαγών. Οι θεσμοί συχνά αδυνατούν να προσαρμοστούν στον ρυθμό με τον οποίο μεταβάλλεται το ψηφιακό περιβάλλον, με αποτέλεσμα να παρεμβαίνουν εκ των υστέρων, όταν οι επιπτώσεις στην ψυχική και κοινωνική υγεία των νέων έχουν ήδη παγιωθεί.

3. Κατευθύνσεις πολιτικής (Policy Directions)

Με βάση τις παρεμβάσεις και τις συγκλίσεις, αναδείχθηκαν συγκεκριμένες κατευθύνσεις πολιτικής που μπορούν να λειτουργήσουν ως πλαίσιο δράσης.

ΠΡΩΤΟΝ, απαιτείται η θεσμική κατοχύρωση του well-being ως οριζόντιου άξονα δημόσιας πολιτικής. Αυτό προϋποθέτει μηχανισμούς διατομεακού συντονισμού, με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθύνης.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ, η μετατόπιση προς την πρόληψη πρέπει να αποκτήσει δημοσιονομική υπόσταση. Η ανακατανομή πόρων προς παρεμβάσεις πρώιμου σταδίου –ιδίως στην παιδική ηλικία– αναδείχθηκε ως κρίσιμη επιλογή πολιτικής με μακροπρόθεσμη απόδοση.

ΤΡΙΤΟΝ, η δημιουργία σταθερών, προσβάσιμων και φιλικών προς τους νέους δομών ψυχικής υγείας αναγνωρίστηκε ως προτεραιότητα. Οι δομές αυτές πρέπει να λειτουργούν με συνέχεια, εμπιστευτικότητα και συμμετοχή των ίδιων των νέων.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ, το ψηφιακό περιβάλλον απαιτεί συνδυασμό ρύθμισης, εκπαίδευσης και κοινωνικής λογοδοσίας των πλατφορμών. Η ψηφιακή παιδεία και η κριτική χρήση της τεχνολογίας αναδείχθηκαν ως βασικά εργαλεία ενδυνάμωσης.

ΠΕΜΠΤΟΝ, η σύνδεση του well-being με την εργασία επιβάλλει πολιτικές που αντιμετωπίζουν την επισφάλεια, τα όρια εργασιακού χρόνου και την ψυχική επιβάρυνση των νέων εργαζομένων.

Τέλος, οι πολιτικές δημόσιας υγείας, όπως εκείνες που αφορούν τις καπνιστικές συμπεριφορές, οφείλουν να αξιολογούνται με βάση τη μείωση της συνολικής βλάβης, την προστασία των πιο ευάλωτων ομάδων, ιδίως των ανηλίκων, και την αξιοποίηση τεκμηριωμένων επιστημονικών δεδομένων που διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και την ορθότητα των παρεμβάσεων.

4. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Ένα από τα συμπεράσματα της συζήτησης ήταν ότι οι πολιτικές για το well-being της νέας γενιάς αποτυγχάνουν όχι στη διατύπωση, αλλά κυρίως στην εφαρμογή και την παρακολούθηση. Πολλοί συμμετέχοντες περιέγραψαν ένα γνώριμο μοτίβο: αποσπασματικές παρεμβάσεις, έλλειψη συνέχειας και περιορισμένη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, με συνέπεια ακόμη και τεκμηριωμένες πολιτικές να μην παράγουν το προσδοκώμενο κοινωνικό όφελος.

Ως εκ τούτου, η αποτελεσματικότητα των πολιτικών well-being προϋποθέτει σαφείς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης. Η συλλογή αξιόπιστων δεδομένων, η μέτρηση αποτελεσμάτων και η τακτική αναθεώρηση πολιτικών αναδείχθηκαν ως κρίσιμες προϋποθέσεις βιωσιμότητας.

Συνολικά, η συζήτηση κατέληξε στην ανάγκη ενός πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης που να διαπερνά οριζόντια όλες τις πολιτικές well-being. Ένα τέτοιο πλαίσιο δεν προϋποθέτει μόνο τεχνική επάρκεια, αλλά και πολιτική δέσμευση στη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

5. Συμπεράσματα

Η διαδικασία της στρογγυλής τραπέζης ανέδειξε με σαφήνεια ότι το well-being της νέας γενιάς δεν αποτελεί μονοδιάστατο ζήτημα υγείας, αλλά πεδίο πολιτικής, όπου συναντώνται η εκπαίδευση, η εργασία, η κοινωνική συνοχή, το ψηφιακό περιβάλλον και η οικονομία. Οι αποσπασματικές παρεμβάσεις και οι βραχυπρόθεσμες λύσεις δεν επαρκούν.

Το well-being των νέων αναδείχθηκε όχι ως «soft» πολιτική, αλλά ως θεμέλιο της κοινωνικής συνοχής και της οικονομικής ανθεκτικότητας.

Η χάραξη πολιτικής για τη νέα γενιά προϋποθέτει και πολιτικό θάρρος. Όπως ειπώθηκε, πολλές από τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις δεν αποδίδουν άμεσα πολιτικά οφέλη. Ωστόσο, σε μια περίοδο πολλών μεταβάσεων, μια χώρα που βλέπει τον νεανικό της πληθυσμό να μειώνεται και τις κοινωνικές ανισότητες να επιμένουν, η επένδυση στο well-being της νέας γενιάς αποτελεί μία ρεαλιστική στρατηγική για το μέλλον.

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΗΤΑΝ ΟΤΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ WELL-BEING ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ ΑΠΟΤΥΓΧΑΝΟΥΝ ΟΧΙ ΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ, ΑΛΛΑ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ. ΠΟΛΛΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΠΕΡΙΕΓΡΑΨΑΝ ΕΝΑ ΓΝΩΡΙΜΟ ΜΟΤΙΒΟ: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ, ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ, ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΓΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ.

Μεθοδολογία και διαδικασία

Η στρογγυλή τράπεζα «Generation well-being: Empowering Europe's next generation for a healthier future» διοργανώθηκε με στόχο τη συγκέντρωση και καταγραφή απόψεων από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με το well-being της νέας γενιάς.

Η συζήτηση δομήθηκε γύρω από θεματικούς άξονες που αφορούν τη σωματική και ψυχική υγεία, τη διατροφή, το ψηφιακό περιβάλλον, την εκπαίδευση, τις κοινωνικές ανισότητες και τη βιωσιμότητα του συστήματος υγείας. Κάθε συμμετέχων είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί, ενώ υπήρχε χρόνος για συμπληρωματικές παρατηρήσεις και διάλογο.

Η διαδικασία περιλάμβανε τη συστηματική καταγραφή όλων των παρεμβάσεων, με στόχο την ακριβή απόδοση των απόψεων των συμμετεχόντων. Το παρόν policy paper συνοψίζει και αναλύει το υλικό που προέκυψε από τη στρογγυλή τράπεζα, με στόχο τη διατύπωση συγκεκριμένων κατευθύνσεων πολιτικής που θα κοινοποιηθούν στους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης συμμετείχαν οι:

Δημήτρης Τσιόδρας (Ευρωβουλευτής ΝΔ), Γιώργος Στύλιος (Βουλευτής ΝΔ – Πρόεδρος Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής), Ράνια Θρασκιά (Βουλευτής ΠΑΣΟΚ – Υπεύθυνη Τομέα Ψυχικής Υγείας), Ανδρέας Παναγιωτόπουλος (Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ – Τομεάρχης Υγείας), Αθηνά Λινού (Ανεξάρτητη Βουλευτής – Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ), Κωνσταντίνος Αγραπιδάς (Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία – Υπουργείο Εργασίας), Θεοδώρα Ψαλτοπούλου (Καθηγήτρια Προληπτικής Ιατρικής & Δημόσιας Υγείας, ΕΚΠΑ), Άρτεμις Τσίτσικα (Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής – Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ), Χρήστος Πεζηρκιανίδης (Επίκουρος Καθηγητής Στατιστικής Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο), Γιώργος Πανοτόπουλος (Πρόεδρος ΕΠΑΜΕΔΙ – Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της Παχυσαρκίας, του Μεταβολισμού και των Διαταραχών Διατροφής), Ολύμπιος Παπαδημητρίου, (Πρόεδρος Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας – ΣΦΕΕ), Κατερίνα Σιπητάνου (Διευθύντρια Εταιρικών Υποθέσεων & Επικοινωνίας, BAT Hellas), Θάνος Αθανασιάδης (Υπεύθυνος Έρευνας Τμήματος Οικονομικών Υγείας, IOBE), Βάλια Αρανίτου (Διευθύντρια INEMY – Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ), Σπύρος Μιχαλούλης (Συνιδρυτής Orientum – Σύμβουλος Σταδιοδρομίας), Γιώργος Μαύρος (Country Manager, Great Place to Work Ελλάδας), Βασιλική Δανέλλη-Μυλωνά (Πρόεδρος Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας «Πάνος Μυλωνάς»), Αθηνά Φατσέα (Co-coordinator, EU Youth Hub – ΕΛΙΑΜΕΠ), Μπάμπης Κουτσούμπας (Executive Director, WE4, εκπρόσωπος νεότερης γενιάς), Αντώνης Παπαγιαννίδης (Διευθυντής, Οικονομική Επιθεώρηση), Αντριάνα Παρασκευοπούλου (Δημοσιογράφος – Συντονίστρια της συζήτησης).

OF

ΔΙΑΒΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ 1934

Policy
Paper